

BEZ OSOBNÍCH ÚDAJŮ

MĚSTSKÝ ÚŘAD ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

MATERIÁL PRO RADU MĚSTA č. 60

DNE: 13. 2. 2017

JEDNACÍ ČÍSLO: 948/2017/OS

NÁZEV:

Koncepce města Žďár nad Sázavou pro oblast závislostí

ANOTACE:

Město Žďár nad Sázavou hodlá řešit problematiku závislostí komplexně. Ve spolupráci s odborníky z řad neziskových organizací, škol a dalších osob vytvořilo koncepci pro tuto oblast, která byla v konečné verzi dopracována na konci roku 2016.

NÁVRH USNESENÍ:

Rada města po projednání doporučuje Zastupitelstvu města schválit Koncepci města Žďáru nad Sázavou pro oblast závislostí pro období 2016 – 2018 v předloženém znění.

Starosta města:	Místostarosta města:	Tajemník MěÚ:
Odbor majetkoprávní:	Odbor ST a vnitřních věcí:	Odbor finanční:
Odbor komunál. služeb + TSBM:	Odbor rozvoje a územního plánování:	Odbor stavební:
Odbor školství, kultury a sportu:	Odbor sociální:	Odbor živnostenský:
Odbor dopravy:	Odbor životního prostředí:	Odd. správy měst. lesů a ryb.:
Oddělení informatiky:	Odd. fin. kontroly a inter. auditu	Městská policie
Projektový koordinátor:	Krizové řízení:	
Zpracoval: Odbor sociální	Předkládá: Sociální odbor	

Název materiálu: Koncepce města Žďár nad Sázavou pro oblast závislostí

Počet stran: 2

Počet příloh: 1 – Koncepce města Žďár nad Sázavou pro oblast závislostí

Popis

Město Žďár nad Sázavou dlouhodobě podporuje činnost organizací na úseku protidrogové prevence a hodlá řešit problematiku závislostí komplexně. Ve spolupráci s odborníky z řad neziskových organizací, škol a dalších osob vytvořilo koncepci v oblasti závislostí, která byla v konečné verzi dopracována na konci roku 2016 a nyní je předkládána ke schválení do orgánů města.

Geneze případu

Problematikou závislostí se začala zabývat v roce 2012 pracovní skupina pro řešení sociálně patologických jevů a její podskupina zřízená pro tuto problematiku. Potřeba řešit touto problematikou vzešla z výzkumného šetření zaměřeného na záškoláctví studentů středních škol, jako jeden z následných požadavků žďárských škol.

V roce 2015 se problematikou užívání návykových látek u studentů prvních ročníků středních škol ve Žďáru nad Sázavou zabývala pracovnice Spektra v rámci své bakalářské práce. Na tvorbě dotazníku se podílela pracovní skupina pro řešení sociálně patologických jevů. Pilotně byl dotazník ověřován v prvním ročníku jedné z místních středních škol. Návrh koncepce pro řešení závislostí byl v pracovní verzi rozpracován pracovníky Spektra a následně dopracován v podskupině pro tuto problematiku. Konečná verze koncepce byla zpracována a schválena v pracovní skupině pro řešení sociálně patologických jevů v roce 2016.

Koncepce vychází ze Strategie protidrogové politiky Kraje Vysočina na období 2016-2019, která vychází z Národní strategie protidrogové politiky na období let 2010-2018.

Koncepce je z velké části již naplňována, odpovídá realitě. Prioritami koncepce je zavedení ambulantní psychiatrické léčby pro děti, podpora aktivit zaměřených na rodiče a rodinné prostředí a podpora obtížně zaměstnatelných osob. Vymezuje potřeby primární, sekundární a terciární prevence a zabývá se koordinací a financováním této oblasti. Statistické údaje dokreslující drogovou situaci vycházejí z Hlášení drogové epidemiologie za rok 2014 pro Kraj Vysočina. Ukazují odhad o užívání drog za město Žďár nad Sázavou, okres Žďár nad Sázavou a Kraj Vysočina. Dále preferenci užívání jednotlivých drog, výskyt sekundární a terciární drogy a v poslední řadě údaje o výměnném programu injekčních jehel a stříkaček. Koncepce popisuje také celorepublikové trendy a v poslední řadě uvádí dostupné služby v této oblasti ve Žďáře nad Sázavou.

Aktuální situace ve městě

Dlouhodobě se **primární prevencí** zabývá Spektrum - centrum primární prevence zřízené Kolpingovým dílem České republiky a Centrum prevence Oblastní charity Žďár nad Sázavou. Spektrum – centrum primární prevence působí na třech základních školách, dvou středních školách ve městě a v jedné základní škole v regionu. Spolupráci se školami mají navázanou dlouhodobě a programy poskytují komplexně. Preventivní programy zaměřené na závislosti probíhají ve čtvrtém, šestém a sedmém ročníku základních škol. S dětmi jsou v oblasti závislostí probírána témata jako alkohol, tabákové výrobky, nelegální návykové látky, závislost na počítači, mobilním telefonu, zdravý životní styl a smysluplné trávení volného času.

Další organizací je Centrum prevence Oblastní charity Žďár nad Sázavou, které realizuje programy formou zážitkové pedagogiky, kdy jsou účastníci vedeni prostřednictvím hry a prožitku k posilování takových znalostí, dovedností a postojů, které jim pomáhají vyhnout se rizikovému chování (zneužívání legálních a nelegálních návykových látek, agresivita, vandalismus, kyberkriminalita, závislostní chování, apod.). V roce 2016 realizovalo centrum celkem 278 programů primární prevence na 33 školách. Pro ORP Žďár nad Sázavou realizovalo 101 programů primární prevence pro 1922 žáků. Z toho ve Žďáru nad Sázavou proběhlo 285 programů pro 513 žáků v 21 třídách.

Do této oblasti patří preventivní činnosti škol, vzdělávání odborné veřejnosti, selektivní prevence na školách, preventivní aktivity zaměřené na rodiče a nespécifická prevence v podobě dostupných volnočasových aktivit pro děti a mládež.

V oblasti **sekundární a terciární prevence** působí ve městě Kontaktní a poradenské centrum Spektrum. V roce 2016 využilo služeb centra 104 klientů, a to 30 žen a 74 mužů, z tohoto počtu bylo 7 klientů mladších 18 let. V pozici osoby blízké uživateli drog kontaktovalo centrum 40 klientů. Celkový počet klientů za rok 2016 byl 144. Výměnný program využilo 44 klientů, počet úkonů činil

227 a počet vydaných injekčních stříkaček 4991ks. Distribuce harm reduction bez injekčních stříkaček využilo 28 klientů, počet úkonů činil 117. Hygienický servis (sprcha, holení) využilo 30 klientů, počet úkonů činil 534. Službu praní prádla využilo 26 klientů v počtu 232 úkonů. Celkem 30 klientů využilo potravinového servisu (polévka) a to v počtu 433 úkonů, dále 58 klientů využilo potravinovou pomoc (vydávání potravin s prošlou minimální dobou trvanlivosti, krizové potraviny), a to v počtu 761 úkonů. Službu poradenství vyhledalo 60 osob a počet úkonů činil 270, rodinné poradenství využilo 19 osob, rodinnou terapii 45 klientů. Počet provedených testů na infekční nemoci (HIV, HBV, HCV, syfilis) byl 104, otestovaných osob bylo 30 a počet provedených testů na přítomnost drog z biologického materiálu (hlavně pro potřeby OSPOD) bylo 37 a počet otestovaných osob 8.

Další službou Spektra je Adiktologická ambulance, jejíž služby využilo 48 klientů (v roce 2015 bylo 25 klientů, meziročně tedy nárůst o 92%), tři osoby byly nezletilé a 45 bylo dospělých. V roce 2016 proběhlo v ambulanci 506 kontaktů (v roce 2016 bylo 306 kontaktů meziročně nárůst o 60%). Průměrný věk klienta byl 36,8 let. Podle problematiky řešilo 20 osob závislost na alkoholu, 7 osob hráčství, 5 osob závislost na pervitinu, 5 na kanabinoidech, 8 osob řešilo ostatní závislosti a 3 osoby byli rodinní příslušníci. Od ledna 2017 probíhá terapeutická skupina zaměřená na řešení adiktologické problematiky, kterou navštěvuje cca 7 osob. Jedná se o polouzavřenou skupinu, cca 2-3 měsíce bude možné, aby přistoupili další členové. Délka skupiny je 1 rok. Realizace skupiny je financována z programu Zaměstnanost, a to z projektu Mozaika. Spektrum dále nabízí program sociálního výcviku Flash pro nezletilé klienty PMS a OSPOD.

Vývoj drogové situace ve městě a nastavení služeb

Je možné se domnívat, že se drogová situace (pervitin) zlepšila, klienti mají zájem hledat si práci a s tím následně omezují užívání návykových látek. Adiktologická ambulance se dnes snaží zaměřovat na uživatele alkoholu a gamblery. Je nyní jedinou relevantní službou nejen ve městě, ale i v okrese, která se dané problematice závislostí věnuje. Nárůst je zaznamenán u rodin se závislostními problémy u dětí (užívání alkoholu, THC, pervitinu). Zde nastupují služby rodinného poradenství a rodinná terapie.

Koncepce města Žďár nad Sázavou pro oblast závislostí zmapovala potřeby, rizika, pokrytí službami a potřebnost chybějících služeb. Aktivity koncepce jsou ve velké míře v reálu již plněny. Výše uvedené statistické údaje dokreslují to, že v síti sociálních služeb jsou služby zaměřené na problematiku závislostí nezbytné, jsou klienty využívány. Částečně nahrazují chybějící služby pro skupinu osob bez příštířeší (hygiena, praní prádla, potravinová pomoc).

Dlouhodobým problémem ve městě je absence dětského psychiatra. Stávající služby je nutné podporovat a aktivity cílit na služby chybějící. Koncepce města pro oblast závislostí je jedním z podkladů pro čerpání finančních dotací nestátními neziskovými organizacemi a městem z finančních prostředků krajských nebo státních. Tvorba strategických dokumentů je doporučována obcím v rámci Národní strategie protidrogové politiky na období 2016 až 2018 v oblasti nelegálních návykových látek

Koncepce města pro oblast závislostí byla dne 15. 6. 2016 projednána Pracovní skupinou pro řešení sociálně patologických jevů. Hlasováním všech přítomných byla koncepce doporučena k projednání Komisi prorodinných aktivit, sociální a zdravotní.

Dne 14. 9. 2016 byla koncepce projednána Komisi prorodinných aktivit, sociální a zdravotní s tímto usnesením: Komise prorodinných aktivit, sociální a zdravotní schvaluje předloženou Koncepti města Žďár nad Sázavou v oblasti závislostí a doporučuje ji radě města ke schválení.

Hlasování: pro: 7, zdržel se: 0, proti: 0

Variety návrhu usnesení

Nejsou navrženy varianty

Návrh usnesení:

Schválit předložené usnesení

Stanoviska

Nejsou

Koncepce města Žďár nad Sázavou pro oblast závislostí

období 2016 – 2018

Obsah

1	Úvod	2
2	Koncepce pro oblast závislostí:	2
2.1	Vydefinované priority	2
2.2	Primární prevence	2
2.3	Sekundární prevence	3
2.4	Terciární prevence	4
2.5	Koordinace a financování	5
2.6	Drogová situace – Kraj Vysočina	6
2.7	Celorepublikové trendy	8
2.8	Dostupné služby	8

verze červen 2016

1 Úvod

Koncepce města vychází ze Strategie protidrogové politiky Kraje Vysočina na období 2016-2019, která vychází z Národní strategie protidrogové politiky na období let 2010 až 2018.

Koncepce zahrnuje popis současného stavu, popis aktivit, které jsou aktuálně realizované, jsou funkční a je třeba je zachovat a podpořit. Dále zaměřuje pozornost na to, co ve městě chybí, je třeba prosadit nebo zlepšit. U jednotlivých bodů budou následně vyjasňovány aktivity, termíny, výstupy a odpovědnosti.

2 Koncepce pro oblast závislostí:

2.1 Vydefinované priority

Pracovní skupina považuje za aktuální priority tyto tři oblasti problémů. Blíže jsou popsány níže v koncepci:

1. **zavedení ambulantní psychiatrické léčby pro děti**
2. **aktivity zaměřené na rodiče a rodinné prostředí** – činnost Centra primární prevence Oblastní charity Žďár nad Sázavou a Centra primární prevence Spektrum
  - a. **spolupráce školy a rodiny** (hledat možnosti předání informací při třídních schůzkách – prezentace, informační stánek, semináře pro rodiče)
  - b. **více se zaměřit na aktuální fenomény** - rizika internetu, závislost na PC, zneužívání léků, nadměrné užívání marihuany, gambling přes internet (hledat možnosti pro osvětu rodičů)
  - c. **Zajistit propagaci poradenské pomoci pro rodiče a rodinné příslušníky**
3. **Podpora obtížně zaměstnatelných osob**

2.2 Primární prevence

(předcházení užití drogy a jiných závislostí nebo alespoň oddálení kontaktu se závislostí)

- A. vzdělávání – učitelé, poskytovatelé programů, školní metodici prevence, odpovědní pracovníci města (v široké sféře závislostí)
  1. **Zachování a rozvoj školních poradenských pracovišť a podpora činnosti školních psychologů a speciálních pedagogů na ZŠ** - zjištění výše úvazku psychologa na počet žáků školy - zjistit
  2. **Školní metodici prevence s příslušným vzděláním na každé škole**
  3. **Zachovat spolupráci pracovníků městského úřadu s centry primární prevence a školami** (pružná spolupráce při řešení aktuálních rizikových jevů)
  4. **Organizace vzdělávacích akcí** pro pracovníky primární prevence, preventivní týmy a pracovníky Pedagogicko-psychologické poradny. Zajištění externích školitelů.
  5. **Zajištění externí podpory pro iniciativní učitele (Bálintovské skupiny, supervize)**
- B. **Zvyšování informovanosti v oblasti závislostí – veřejnosti, odborných institucí** – o drogové problematice, aktivitách, programech (město – tisk letáků, kraj – letáky pro

- rodiče, odborné instituce – vlastní systém informovanosti veřejnosti, jako vhodné se jeví informovat veřejnost i prostřednictvím médií – Žďárský zpravodaj, aj. zajišťuje Spektrum, Ponorka – minimálně 2x ročně celkem)
- C. **Propagace poradenské pomoci pro rodiče a rodinné příslušníky** - finance na propagaci a finanční podporu pro KPC Spektrum (je nad rámec aktuálních dotačních prostředků.) – KPC Spektrum nyní zajišťuje občasnou osvětu v médiích v oblasti drogové problematiky
  - D. **Preventivní aktivity zaměřené na děti** – podpora činností nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, preventivních programů ve školách, specifických akcí (Městská policie, Kolpingovo dílo ČR z.s., knihovna...) s návazností na dlouhodobé aktivity
  - E. **Podpora programů selektivní primární prevence na školách**
  - F. **Preventivní aktivity zaměřené na rodiče** – činnost Centra primární prevence Oblastní charity Žďár nad Sázavou, Centra primární prevence Spektrum, Rodinného centra Srdíčko, Kopretiny – centra pro rodiče s dětmi a Family Pointu
    1. **spolupráce školy a rodiny** (hledat možnosti předání informací při třídních schůzkách – prezentace, informační stánek, semináře pro rodiče)
    2. **více se zaměřit na aktuální fenomény** - rizika internetu, závislost na PC, zneužívání léků, nadměrné užívání marihuany, gambling přes internet (hledat možnosti pro osvětu rodičů)
  - G. **Nespecifická prevence** (není přímá návaznost na řešení problémů se závislostmi)
    1. **dostupné volnočasové aktivity pro děti a mládež** (nabídka zlevněných nebo jinak výhodných vstupů např. kino, bazén, sport, muzeum, půjčovna kol na cyklostezce, atd.)
    2. **podpora nespecifických volnočasových aktivit** v rámci celého města Žďáru nad Sázavou (využití školních hřišť, školních tělocvičen, v rámci možností využití školních budov,...)
    3. **zjistit situaci na domovech mládeže** co se týká zájmu a nabídky možností využití volnočasových aktivit; v případě potřeby zahájit komunikaci s Aktivem clubem o možné spolupráci

2.3 Sekundární prevence

(včasná intervence, poradenství a léčba u osob, které jsou již užíváním drog zasaženy či postiženy)

- A. **Podpora stávajících aktivit Kontaktního a poradenského centra Spektrum (KPC) a adekvátních činností dvou nízkoprahových zařízení pro děti a mládež (Denní centrum a Ponorka)** - tedy ambulantních i terénních služeb – jedná se o formu pokračující finanční podpory či vyjádření k projektu – tato forma podpory existuje, navrhujeme i nadále v ní pokračovat dle aktuální situace
- B. **Zajistit dostupnost včasné krizové intervence** – mít něco na způsob krizového centra, krizové lůžko – jedná se o pobytovou sociální službu; ve městě Žďár nad Sázavou tato forma služby neexistuje, vhodné řešit v rámci kraje Vysočina (Jihlava, např. při nemocnici), v současné době je pro ženy nejbližší možností ubytování v Brně, azylová ubytovna není nejvhodnějším způsobem řešení
- C. **Rozšíření psychiatrické léčby pro dospělé v souvislosti se závislostmi**
- D. **Zavedení psychiatrické léčby pro děti** - nyní lokálně nedostupná (ambulance při DPL Velká Bíteš, ambulance při DPL Havlíčkův Brod, dětský psychiatr Havlíčkův Brod) – dlouhodobě nepříznivá situace pro Žďár a okolí
- E. **Podpora činností adiktologické ambulance Spektrum** zahrnující hlavně nyní jinak víceméně nedostupnou bezplatnou terapeutickou péči. Je třeba uvažovat o možnostech finanční podpory ze strany města.

- F. **Zvážit možný rozvoj terénních programů (Ponorka, Spektrum, Denní centrum) v aktuálně nepokrytých oblastech** (např. gambling, alkoholismus, bezdomovectví) – nutná koordinace, finanční podpora – terénní pracovníci zakázky ze strany těchto skupin registrují, ale nemají časový prostor ani personál k naplnění jejich požadavků; pokud by byl zájem ze strany města o podrobné zmapování zakázek a řešení této problematiky, muselo by zajistit finanční podporu s koordinací
- G. **Rozvoj práce ve skupině pro indikované jedince** navržené školami, kurátory pro mládež, PMS apod. – chybí koncepce, pravidelnost, závislé na dostupnosti finančních prostředků či aktuálních projektů (dosud PUNKT, dříve sociální výcvik zajištěný Marií Linhartovou). Jako potřebná se jeví skupina dětí neúspěšných ve škole, s poruchami učení a výchovnými problémy, různého věku.
- H. **Rozvoj spolupráce odborných institucí se školami a školskými institucemi** (metodická podpora), potažmo rodiči v oblasti předávání informací, nabídky poradenství – existuje skupina primární prevence pod záštitou Pedagogicko-psychologické poradny, která pracuje jako multidisciplinární tým; CPP OCHZR a CPP Spektrum, které zajišťují primární programy na školách, mohou být prostředníky pro řešení problémových situací v této oblasti, mohou zmapovat případné potřeby škol; otázkou je spolupráce se středními školami, a zda je tato spolupráce z jejich strany viděna jako potřebná.
- I. **Pravidelná realizace a vyhodnocení preventivních aktivit v oblasti omezování dostupnosti alkoholu a tabáku nezletilými** (např. podpora kontrol restauračních zařízení v dopoledních hodinách ve spolupráci Městské policie a kurátorů pro mládež, informační akce pro veřejnost) – vyhodnotit stávající stav, naplánovat akce a realizovat je – roční vyhodnocení situace ze strany Policie ČR, Městské policie, terénních pracovníků; zjistit, zda problém vymizel, případně, kam se přesunul, případně svoji úlohu sehrává výše pokuty pro provozovatele.
- J. **Uspořádání kampaně** s cílem medializovat téma zneužívání alkoholu a tabáku u mladistvých.
- K. **Mapování okolí škol a záchyt rizikového chování u nezletilých osob** – Městská policie, kurátoři, terénní programy – provázanost při propojování jedinců s rizikovým chováním na instituce při zaznamenaném rizikovém chování – jako přínosná se jeví činnost asistentů prevence kriminality
- L. **Zachovat síť institucí, ve kterých je možné odborně testovat na přítomnost návykových látek** (i alkoholu) v organismu spojených s poradenstvím (nyní MP – alkohol, Spektrum – nelegální drogy, Adiktologická ambulance Spektrum – nelegální drogy, alkohol)
- M. **Podpora obtížně zaměstnatelných osob** – spolupráce s ÚP, práce pro město, využití sociálního podniku

2.4 Terciární prevence

(snižování rizik plynoucích z rizikového a ohrožujícího jednání závislých)

- N. **Finanční a propagační podpora činnosti KPC Spektrum** – harm reduction, Public health, testování, mapování scény, další služby

2.5 *Koordinace a financování*

- O. **Spolupráce s krajským metodikem prevence, koordinátorem protidrogové politiky kraje, místním protidrogovým koordinátorem** – město, instituce jsou v kontaktu, předávání informací (Krajský úřad Kraje Vysočina – Mgr. Petr Horký – Bc. Michaela Pospíchalová)
- P. **Systematická a funkční spolupráce odborníků ze zařízení, škol, policií, města a následně s vedením města** – existuje a je funkční (skupina místostarosty města pro řešení sociálně-patologických jevů, skupina primární prevence pod záštitou PPP)
- Q. **Hledání a snaha koordinačních orgánů o získání prostředků na financování aktivit** – při vydefinování potřeby je nutná domluva na osobě a způsobu financování (co je důležité a do čeho investovat)
- R. **Zachování finanční podpory města minimálně v současném rozsahu** (CPP Spektrum a CPP OCHZR), pro školy (možnost realizace adaptačních výjezdů, interaktivní projektové dny, podpora multižánrových setkání,...) – školy by tuto možnost pomoci přivítaly – stabilní podpora KPC Spektra ze strany města, chybí finanční podpora pro oblast poradenství pro rodiče, řešení alkoholismu, gamblingu, rozvoj spolupráce se soukromým sektorem
- S. **Zachování finanční podpory činnosti školních psychologů a speciálních pedagogů na ZŠ**

2.6 Drogová situace – Kraj Vysočina

Uvedené údaje vycházejí z Hlášení drogové epidemiologie za rok 2014 pro Kraj Vysočina.

Tabulka 1: Statistické odhady o užívání drog za rok 2014

	Počet vykázaných uživatelů drog
Žďár nad Sázavou	54
Okres Žďár nad Sázavou	118
Kraj Vysočina	901

Tab. 2: Výskyt základní drogy v okresech

Základní drogou je droga, kvůli níž klient L/K centrum navštívil. Kromě nelegálních drog sledujeme i patologické hráčství – gambling.

Základní droga	Okresy					Celkem
	H. Brod	Jihlava	Pelhřimov	Třebíč	Žďár n/S.	
heroin		10		6	5	21
brown				1		1
ostatní opiáty	4	10		11		25
pervitin	73	232	5	194	53	557
extáze					1	1
kokain	1					1
marihuana	28	34	47	36	51	196
benzodiazepiny	2	5				7
sedativa, hypnotika	1	4				5
toluen					1	1
jiné drogy a léky		1			1	2
neznámá					1	1
gambling	18	19		1	1	39
metadon	1			1		2
subutex	7	21		10	3	41
alkohol					1	1
Celkem	135	336	52	260	118	901

Tab. 3: Výskyt sekundární drogy v okresech

Sekundární droga je droga užívaná v kombinaci se základní drogou. Z 901 uživatelů drog v Kraji Vysočina užilo druhou drogu 612 osob, ještě třetí drogu užilo 184 osob (viz tab.č. 4)

Sekundární droga	Okresy					Celkem
	H. Brod	Jihlava	Pelhřimov	Třebíč	Žďár n/S	
heroin	2	6		3	4	15
morfin		2		1		3
ostatní opiáty	3	4		11	1	19
pervitin	29	39	11	42	22	143
extáze		5				5
kokain				2		2
marihuana	53	141	5	127	23	349
benzodiazepiny	4	2		2		8
sedativa, hypnotika		1				1
LSD		1		2	2	5
lysohlávka		3		3		6
toluen			1			1
jiná rozpustidla					1	1
jiné drogy a léky		1		1	3	5
gambling	1	6				7
metadon		1	3			4
subutex	1	1		4		6
alkohol	7	11		2	12	32
celkem	100	224	20	200	68	612

Tab. 4: Výskyt třetí drogy – droga užívaná v kombinaci se základní a sekundární drogou.

Třetí droga	Okresy					Celkem
	H. Brod	Jihlava	Pelhřimov	Třebíč	Žďár n/S	
heroin	6	6		4	6	22
ostatní opiáty		3		1		4
pervitin		6	1	6	3	16
extáze		2	1	1	2	6
kokain		1	1			2
marihuana	5	20		12	4	41
benzodiazepiny	1			1		2
sedativa, hypnotika		1			1	2
LSD		5		7	3	15
lysohlávka	2	1		2	2	7
toluen	1	1		1		3
jiná rozpustidla		1				1
jiné drogy a léky				1	1	2
gambling	3	14				17
metadon					1	1
subutex		4				4
alkohol	17	12		8	2	39
celkem	35	77	3	44	25	184

Tab. 5: Harm reduction - Výměnný program injekčních jehel a stříkaček

L/K centrum	Počet vydaných stříkaček
K-centrum „Káčko“ Jihlava	15 890
K-centrum „Káčko“ Jihlava - terén	32 431
K-centrum Třebíč	11 347
K-centrum Třebíč - terén	69 427
K-centrum Spektrum Žďár n/S.	6 319
K-centrum Spektrum Žďár n/S. - terén	17 502
Celkem	152 916
z toho terén	119 360

2.7 Celorepublikové trendy

- Dlouhodobě se mírně snižuje přijatelnost kouření tabáku
- Zvyšuje se přijatelnost užívání alkoholu a užívání konopných látek.
- Nejčastěji užitou nelegální drogou byly konopné látky, které někdy v životě zkusila čtvrtina obyvatel. V posledním roce užilo konopnou látku 9% obyvatel.
- Druhou nejčastější nelegální drogou je extáze (taneční droga). Následuje pervitin, kokain, LSD, halucinogenní houby.
- Na vysoké úrovni zůstává riziková konzumace alkoholu – týká se 17 % populace
- Odhadovaný počet problémových uživatelů drog se meziročně zvýšil.
- Přetrvává relativně příznivá situace ve výskytu infekcí (HIV, žloutenky) mezi uživateli drog. Roste navíc dostupnost testování.

2.8 Dostupné služby

Nelegální drogy:

- Kontaktní a poradenské centrum Spektrum: uživatelé nelegálních drog, rodiče a blízcí uživatelů
- Psychiatr (dle místní dostupnosti)
- Nízkoprahový klub Ponorka: THC
- Adiktologická ambulance Spektrum
  - individuální práce s osobami se závislostí
  - skupinová práce s osobami se závislostí (od září 2016)

Legální drogy:

- MUDr. Ludmila Bačovská, MUDr. Božena Michalová: Centrum pro odvykání kouření
- Anonymní alkoholici, Žďár nad Sázavou
- Nízkoprahový klub Ponorka: podpora klientů pro omezování kouření
- Adiktologická ambulance Spektrum
  - individuální práce s osobami se závislostí
  - skupinová práce s osobami se závislostí (od září 2016)

Primární prevence:

- Centrum primární prevence Spektrum: I. a II. stupeň ZŠ, SŠ
- Centrum prevence Oblastní charity Žďár nad Sázavou: I. a II. stupeň ZŠ, SŠ